

رتبه بندی تولید ناخالص داخلی استان های کشور

حسابهای منطقه ای و به عبارت دیگر حساب های اقتصادی استان های کشور مهمترین شاخص کلان اقتصادی برای ارزیابی توان اقتصادی استان ها در قیاس با هم است. محصول نهایی این حساب ها، تولید ناخالص داخلی منطقه/ استان است. تدوین و اطلاع رسانی حساب های منطقه ای از سال ۱۳۷۶ در ایران توسط مرکز آمار آغاز گردید. نتیجه نهایی تدوین این حساب، برآورد ریالی ارزش کل کالاها و خدمات نهایی تولید شده در هر یک از استان های کشور برای یک دوره زمانی معین(سالانه) است. تولید و انتشار این نماگر در تمام کشورهایی که مبادرت به محاسبه آن می نمایند به دلیل دستیابی به ریزداده های فعالیت های مختلف اقتصادی همواره زمانبر بوده و با فاصله چند ساله تدوین و منتشر می شود.

جدیدترین آمارهای مربوط به حساب های اقتصادی استانهای کشور که اخیرا توسط مرکز آمار ایران منتشر شده، وضعیت استان های کشور در سال ۱۳۹۴ را به تصویر کشیده شده است.

با توجه به این موضوع که بخشی از تولید ناخالص داخلی کشور در خارج از محدوده تقسیمات جغرافیایی استان های کشور (فرامنطقه) انجام می شود، این رتبه بندی بدون در نظر گرفتن این منطقه محاسبه شده است که اهم نتایج به شرح ذیل می باشد:

- تولید ناخالص داخلی (با نفت) در استان تهران بیشترین و در استان خراسان جنوبی کمترین سهم را به خود اختصاص داده است.
 - تولید ناخالص داخلی (بدون نفت) در تهران بیشترین و در استان ایلام کمترین سهم را به خود اختصاص داده است.
 - سرانه تولید ناخالص داخلی در استان بوشهر بیشترین و در استان سیستان و بلوچستان کمترین رتبه را به خود اختصاص داده است.
 - براساس اطلاعات موجود، نفت بیشترین سهم در تولید ناخالص داخلی استان های خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد داشته است، همچنین کمترین آن مربوط به استانهای خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و کردستان می باشد.
- براین اساس می توان گفت سهم نفت در تولید ناخالص داخلی کشور ۱۳.۲ درصد می باشد که این رقم در ۱۸ استان زیر یک درصد، در ۱۰ استان بین ۱ تا ۲۰ درصد و نهایتا تنها در ۳ استان ۲۰ درصد و بیشتر می باشد.(جدول ۳)

جدول ۱- رتبه بندی سرانه تولید ناخالص داخلی (با نفت) استانهای کشور: ۱۳۹۴

(به قیمت بازار)

سرانه تولید ناخالص داخلی		تولید ناخالص داخلی			استان
رتبه	مبلغ (میلیون ریال)	رتبه	سهم استان (درصد)	مبلغ (میلیارد ریال)	
-	۱۵۶.۰	-	۱۰۰	۱۲۳۱۴۲۲۰.۳	کل کشور
۱۹	۱۰۴.۳	۹	۳.۲۸	۴۰۳۸۳۲.۸	آذربایجان شرقی
۲۹	۷۹.۰	۱۳	۲.۰۷	۲۵۴۹۶۵.۸	آذربایجان غربی
۲۲	۱۰۱.۰	۲۵	۱.۰۴	۱۲۷۹۱۷.۴	اردبیل
۱۲	۱۳۸.۵	۳	۵.۷۱	۷۰۲۸۱۴.۲	اصفهان
۹	۱۵۵.۵	۸	۳.۳۵	۴۱۲۱۳۱.۴	البرز
۱۱	۱۴۴.۵	۲۹	۰.۶۷	۸۳۰۹۷.۵	ایلام
۱	۴۶۳.۴	۶	۴.۲۷	۵۲۶۴۰۷.۲	بوشهر
۳	۲۲۳.۹	۱	۲۳.۷۲	۲۹۲۱۰۱۹.۴	تهران
۲۴	۹۲.۹	۲۸	۰.۷۱	۸۶۹۸۸.۶	چهارمحال و بختیاری
۲۵	۸۸.۸	۳۱	۰.۵۵	۶۷۵۴۵.۵	خراسان جنوبی
۲۰	۱۰۴.۰	۴	۵.۳۶	۶۵۹۷۰۱.۴	خراسان رضوی
۲۷	۸۰.۹	۳۰	۰.۵۷	۶۹۹۳۶.۱	خراسان شمالی
۲	۳۷۶.۶	۲	۱۴.۳۰	۱۷۶۰۷۰۴.۱	خوزستان
۱۳	۱۳۱.۷	۲۴	۱.۱۲	۱۳۸۱۹۸.۲	زنجان
۸	۱۵۶.۵	۲۷	۰.۸۷	۱۰۷۵۳۲.۴	سمنان
۳۱	۵۹.۸	۱۹	۱.۳۲	۱۶۲۹۷۶.۳	سیستان و بلوچستان
۱۵	۱۲۲.۷	۵	۴.۷۸	۵۸۹۰۵۸.۶	فارس
۷	۱۶۶.۵	۱۶	۱.۷۰	۲۰۹۵۷۰.۳	قزوین
۱۷	۱۰۹.۵	۲۳	۱.۱۲	۱۳۸۳۴۷.۵	قم
۳۰	۷۳.۶	۲۶	۰.۹۴	۱۱۶۳۶۰.۵	کردستان
۱۶	۱۱۵.۰	۱۰	۲.۹۱	۳۵۸۶۳۹.۶	کرمان
۲۱	۱۰۲.۷	۱۷	۱.۶۳	۲۰۰۳۵۰.۵	کرمانشاه
۴	۲۰۹.۶	۲۱	۱.۱۹	۱۴۷۱۴۲.۱	کهگیلویه و بویراحمد
۲۸	۷۹.۸	۲۰	۱.۲۰	۱۴۷۵۶۰.۴	گلستان
۱۸	۱۰۶.۶	۱۲	۲.۱۸	۲۶۸۵۸۱.۵	گیلان
۲۶	۸۲.۳	۲۲	۱.۱۸	۱۴۴۷۷۸.۳	لرستان
۱۴	۱۲۸.۶	۷	۳.۳۸	۴۱۶۶۷۶.۷	مازندران
۶	۱۹۰.۲	۱۱	۲.۲۰	۲۷۱۲۰۶.۰	مرکزی
۱۰	۱۴۶.۸	۱۴	۲.۰۷	۲۵۴۷۶۰.۴	هرمزگان
۲۳	۹۵.۱	۱۸	۱.۳۴	۱۶۵۶۱۱.۵	همدان
۵	۱۹۹.۰	۱۵	۱.۷۹	۲۲۰۸۹۸.۷	یزد
-	-	-	۱.۴۵	۱۷۸۹۰۹.۳	فرمانطقه ای

ماخذ: مبنای محاسبات داده های مرکز آمار ایران می باشد.

توضیح: اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن اعداد می باشد.

جدول ۲- رتبه بندی سرانه تولید ناخالص داخلی (بدون نفت) استانهای کشور: ۱۳۹۴

(به قیمت بازار)

سرانه تولید ناخالص داخلی		تولید ناخالص داخلی			استان
رتبه	مبلغ (میلیون ریال)	رتبه	سهم استان (درصد)	مبلغ (میلیارد ریال)	
-	۱۳۵.۴	-	۱۰۰.۰۰	۱۰۶۸۵۰۶۱.۴	کل کشور
۱۹	۱۰۲.۹	۹	۳.۷۳	۳۹۸۵۸۵.۸	آذربایجان شرقی
۲۸	۷۹.۰	۱۲	۲.۳۹	۲۵۴۸۹۹.۶	آذربایجان غربی
۲۰	۱۰۱.۰	۲۴	۱.۲۰	۱۲۷۸۶۰.۸	اردبیل
۹	۱۳۲.۵	۲	۶.۲۹	۶۷۲۴۰۸.۵	اصفهان
۷	۱۵۵.۴	۸	۳.۸۵	۴۱۱۶۸۲.۹	البرز
۱۷	۱۰۵.۶	۳۱	۰.۵۷	۶۰۷۰۲.۳	ایلام
۱	۴۳۵.۲	۶	۴.۶۳	۴۹۴۴۱۹.۳	بوشهر
۲	۲۲۰.۸	۱	۲۶.۹۶	۲۸۸۰۷۴۶.۵	تهران
۲۳	۹۲.۸	۲۷	۰.۸۱	۸۶۸۹۲.۴	چهارمحال و بختیاری
۲۴	۸۸.۷	۲۹	۰.۶۳	۶۷۵۳۵.۲	خراسان جنوبی
۱۸	۱۰۳.۷	۳	۶.۱۶	۶۵۸۰۹۱.۹	خراسان رضوی
۲۶	۸۰.۹	۲۸	۰.۶۵	۶۹۹۳۶.۱	خراسان شمالی
۱۲	۱۲۶.۷	۴	۵.۵۴	۵۹۲۲۷۸.۷	خوزستان
۱۰	۱۳۱.۳	۲۲	۱.۲۹	۱۳۷۷۸۴.۰	زنجان
۶	۱۵۵.۶	۲۶	۱.۰۰	۱۰۶۸۸۹.۴	سمنان
۳۱	۵۹.۸	۱۹	۱.۵۳	۱۶۲۹۷۶.۳	سیستان و بلوچستان
۱۳	۱۲۰.۳	۵	۵.۴۱	۵۷۷۵۵۰.۶	فارس
۵	۱۶۶.۱	۱۶	۱.۹۶	۲۰۹۰۸۳.۰	قزوین
۱۵	۱۰۷.۵	۲۳	۱.۲۷	۱۳۵۷۴۰.۲	قم
۳۰	۷۳.۶	۲۵	۱.۰۹	۱۱۶۳۵۴.۷	کردستان
۱۴	۱۱۴.۸	۱۰	۳.۳۵	۳۵۸۱۵۱.۵	کرمان
۲۱	۹۹.۸	۱۷	۱.۸۲	۱۹۴۶۹۴.۲	کرمانشاه
۲۵	۸۸.۲	۳۰	۰.۵۸	۶۱۹۴۱.۱	کهگیلویه و بویراحمد
۲۷	۷۹.۷	۲۰	۱.۳۸	۱۴۷۳۹۳.۲	گلستان
۱۶	۱۰۶.۵	۱۱	۲.۵۱	۲۶۸۴۵۶.۰	گیلان
۲۹	۷۸.۹	۲۱	۱.۳۰	۱۳۸۸۶۸.۴	لرستان
۱۱	۱۲۸.۳	۷	۳.۸۹	۴۱۵۷۶۹.۸	مازندران
۴	۱۷۴.۹	۱۳	۲.۳۳	۲۴۹۴۱۰.۷	مرکزی
۸	۱۳۸.۰	۱۴	۲.۲۴	۲۳۹۳۴۹.۸	هرمزگان
۲۲	۹۴.۹	۱۸	۱.۵۵	۱۶۵۲۳۵.۱	همدان
۳	۱۹۸.۹	۱۵	۲.۰۷	۲۲۰۸۲۷.۸	یزد
-	-	-	۰.۰۲	۲۵۴۵.۵	فرمانطقه ای

ماخذ: مبنای محاسبات داده های مرکز آمار ایران می باشد.
توضیح: اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن اعداد می باشد.

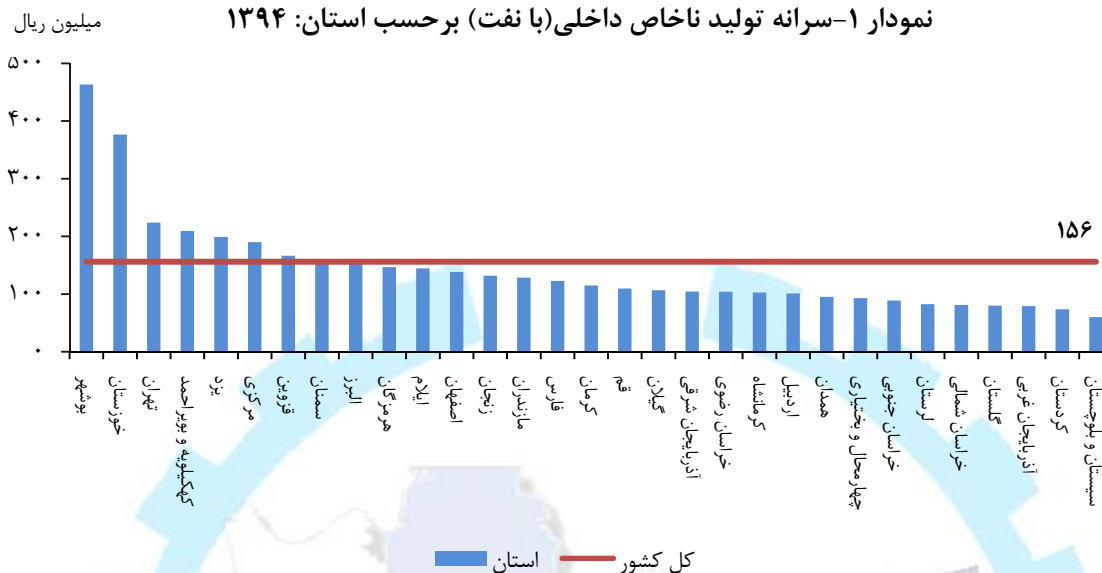
جدول ۳- سهم نفت در تولید ناخالص داخلی استانهای کشور: ۱۳۹۴

(به قیمت بازار)

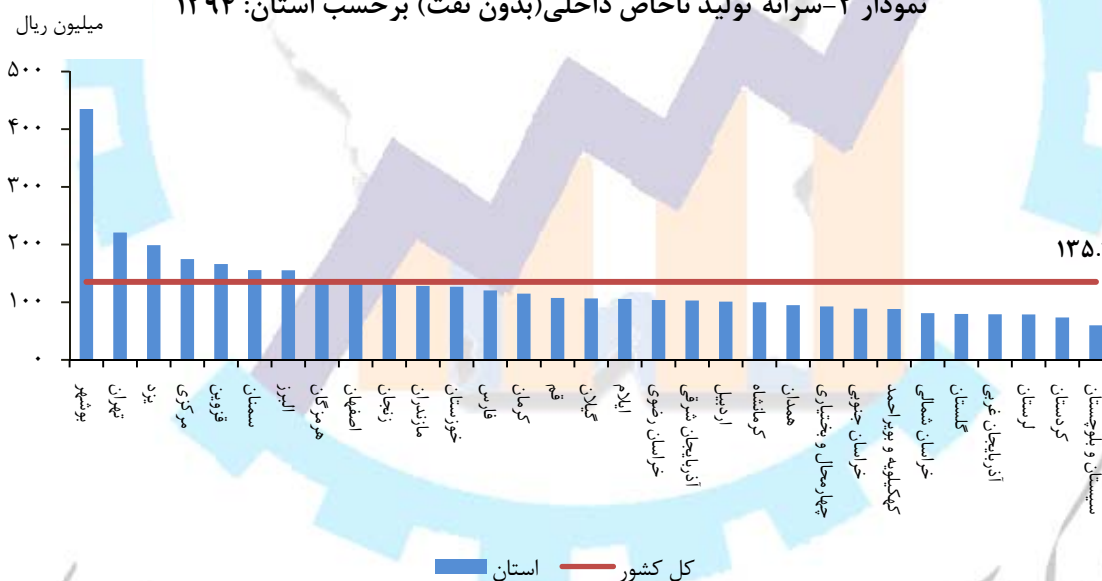
استان	تولید ناخالص داخلی با نفت (میلیارد ریال)	تولید ناخالص داخلی بدون نفت (میلیارد ریال)	سهم نفت در تولید ناخالص داخلی (درصد)	رتبه نفت در تولید ناخالص داخلی
کل کشور	۱۲۳۱۴۲۲۰.۳	۱۰۶۸۵۰۶۱.۴	۱۳.۲	-
آذربایجان شرقی	۴۰۳۸۳۲.۸	۳۹۸۵۸۵.۸	۱.۳۰	۱۳
آذربایجان غربی	۲۵۴۹۶۵.۸	۲۵۴۸۹۹.۶	۰.۰۳	۲۶
اردبیل	۱۲۷۹۱۷.۴	۱۲۷۸۶۰.۸	۰.۰۴	۲۵
اصفهان	۷۰۲۸۱۴.۲	۶۷۲۴۰۸.۵	۴.۳۳	۷
البرز	۴۱۲۱۳۱.۴	۴۱۱۶۸۲.۹	۰.۱۱	۲۱
ایلام	۸۳۰۹۷.۵	۶۰۷۰۲.۳	۲۶.۹۵	۳
بوشهر	۵۲۶۴۰۷.۲	۴۹۴۴۱۹.۳	۶.۰۸	۵
تهران	۲۹۲۱۰۱۹.۴	۲۸۸۰۷۴۶.۵	۱.۳۸	۱۲
چهارمحال و بختیاری	۸۶۹۸۸.۶	۸۶۸۹۲.۴	۰.۱۱	۲۲
خراسان جنوبی	۶۷۵۴۵.۵	۶۷۵۳۵.۲	۰.۰۲	۲۸
خراسان رضوی	۶۵۹۷۰۱.۴	۶۵۸۰۹۱.۹	۰.۲۴	۱۶
خراسان شمالی	۶۹۹۳۶.۱	۶۹۹۳۶.۱	۰.۰۰	۲۹
خوزستان	۱۷۶۰۷۰۴.۱	۵۹۲۲۷۸.۷	۶۶.۳۶	۱
زنجان	۱۳۸۱۹۸.۲	۱۳۷۷۸۴.۰	۰.۳۰	۱۵
سمنان	۱۰۷۵۳۲.۴	۱۰۶۸۸۹.۴	۰.۶۰	۱۴
سیستان و بلوچستان	۱۶۲۹۷۶.۳	۱۶۲۹۷۶.۳	۰.۰۰	۳۰
فارس	۵۸۹۰۵۸.۶	۵۷۷۵۵۰.۶	۱.۹۵	۱۰
قزوین	۲۰۹۵۷۰.۳	۲۰۹۰۸۳.۰	۰.۲۳	۱۷
قم	۱۳۸۳۴۷.۵	۱۳۵۷۴۰.۲	۱.۸۸	۱۱
کردستان	۱۱۶۳۶۰.۵	۱۱۶۳۵۴.۷	۰.۰۰	۳۱
کرمان	۳۵۸۶۳۹.۶	۳۵۸۱۵۱.۵	۰.۱۴	۲۰
کرمانشاه	۲۰۰۳۵۰.۵	۱۹۴۶۹۴.۲	۲.۸۲	۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱۴۷۱۴۲.۱	۶۱۹۴۱.۱	۵۷.۹۰	۲
گلستان	۱۴۷۵۶۰.۴	۱۴۷۳۹۳.۲	۰.۱۱	۲۳
گیلان	۲۶۸۵۸۱.۵	۲۶۸۴۵۶.۰	۰.۰۵	۲۴
لرستان	۱۴۴۷۷۸.۳	۱۳۸۸۶۸.۴	۴.۰۸	۸
مازندران	۴۱۶۶۷۶.۷	۴۱۵۷۶۹.۸	۰.۲۲	۱۹
مرکزی	۲۷۱۲۰۶.۰	۲۴۹۴۱۰.۷	۸.۰۴	۴
هرمزگان	۲۵۴۷۶۰.۴	۲۳۹۳۴۹.۸	۶.۰۵	۶
همدان	۱۶۵۶۱۱.۵	۱۶۵۲۳۵.۱	۰.۲۳	۱۸
یزد	۲۲۰۸۹۸.۷	۲۲۰۸۲۷.۸	۰.۰۳	۲۷
فرمانطقه ای	۱۷۸۹۰۹.۳	۲۵۴۵.۵	۹۸.۵۸	-

ماخذ: مبنای محاسبات داده های مرکز آمار ایران می باشد.
توضیح: اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن اعداد می باشد.

نمودار ۱- سرانه تولید ناخالص داخلی (با نفت) برحسب استان: ۱۳۹۴

نمودار ۲- سرانه تولید ناخالص داخلی (بدون نفت) برحسب استان: ۱۳۹۴

با مشاهده نمودارهای بالا می توان گفت استانهای بوشهر، خوزستان، تهران، کهگیلویه و بویر احمد، یزد، مرکزی، قزوین، سمنان و البرز از نظر سرانه تولید ناخالص داخلی (با نفت) بیشترین رتبه را داشته اند اما جایگاه دو استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد در سرانه تولید ناخالص داخلی (بدون نفت) تنزل یافته است که به دلیل نفت خیز بودن این استانها می باشد.

طبقه بندی سهم نفت در تولید ناخالص داخلی استان‌ها: ۱۳۹۴

